

30 ساڻ له‌گهڼ درومان دا

وینځی په‌کېم: گه‌لاوړې عه‌دنان له‌ خولیکې فیږیونی درومان له‌ سالانی نه‌وه‌ده‌کان له‌ کفری. وینځی دوهم: گه‌لاوړې عه‌دنان له‌ دوکانه‌کې دا له‌ که‌لار ۲۰۱۹

■ نه‌وژین، نازهنین گډان

ماوه‌ی نژیکې ۳۰ ساله‌ له‌ بواړی درومان و کاری ده‌ستی دا کاربه‌کات، به‌شداریی له‌ چندين پيشانگای تاييبت به‌م بواره‌ کړدوه، ه‌روه‌ک په‌کېم خولی فیږیونی درومانیځی بډ ژنان له‌ شاری کفری دا کړدوه‌ته‌وه. نه‌و ژنه‌ش (گه‌لاوړې) ه‌.

گه‌لاوړې عه‌دنان، ۴۳ سال، له‌سالی (۱۹۸۹) ه‌وه‌ ده‌ستی کړدوه‌ به‌کاری درومان، نه‌و کاته‌ی له‌ شاری کفری نيشته‌جیبوه. له‌وې جلوبه‌رگی جياواز و جوړاو‌جوړی بډ ژنان دوریوه. نه‌و سهرتا زوړینه‌ی کاته‌کان له‌ ماله‌وه‌ سهرقالي درومان‌کړدن بوه و ه‌هر له‌وېش ژنان سهردانیان کړدوه، پاشان بره‌وی به‌ کاره‌کې داوه و دوکانیکې داناوه، که‌ به‌یه‌کېک له‌ سهرتاييترين نه‌و دوکانانه ه‌ه‌ژمار ده‌کړیت ژنان له‌

سنوره‌که‌دا کړدبیتیان‌ه‌وه.

(گه‌لاوړې) نه‌و به‌هره و توانایه‌ی ه‌ه‌یوه له‌مبواره‌دا، ویستویه‌تی به‌شداریی پینکات له‌گه‌ل نه‌وانی دیکه‌دا و ژنی تر له‌سهر فیږیونی نه‌م پيشه‌یه رابیننیت، ه‌هریو‌یه وه‌کو په‌کېمین ژنی پيشه‌وه‌ر له‌سالی ۱۹۹۳ دا له‌ قه‌زای کفری، خولیکې درومانی بډ ژنان کړدوه‌ته‌وه. وتی: «په‌کېم ژن بوم که‌ له‌ کفری خولیکې بیبه‌رامبه‌ری فیږیونی درومان بډ که‌سوکاری شه‌هیدان و نه‌فالفراوان کړدوه‌ته‌وه».

چونه‌ نئو ژيانی هاوسه‌رگيریی و بون به‌ دایک، بډ ماوه‌یه‌ک نه‌م ژنه‌ پيشه‌وه‌ره له‌ کارکړدن داده‌برېنیت، نه‌و نه‌گه‌رچی له‌ ماله‌وه‌ به‌رده‌وام بوه به‌م پيشه‌یه، به‌لام به‌ه‌وی ره‌وشه‌ خیزانه‌یه‌که‌یه‌وه نه‌یتوانیوه به‌رده‌وام بیت له‌ دوکانه‌کې دا، به‌تاييبت که‌ شویننی نيشته‌جیبونی له‌ کفریه‌وه بډ که‌لار گواستوه‌ته‌وه. وتی: به‌ه‌وی نه‌بونی دوکانه‌وه ه‌زه‌که‌م

کوژتایی پین‌ه‌ه‌ات، به‌لکو جاریکې تر له‌ ماله‌وه‌ ده‌ستم به‌کارکړدن کړدوه و ته‌نانه‌ت خولی فیږیونیشم ه‌هر له‌ ماله‌وه‌دا ده‌کړدوه.

(گه‌لاوړې) وه‌کخوی ناماژه‌ی بډ ده‌کات، ه‌زه‌نیکې زوړی بډ کارکړدن و به‌تاييبت پيشه‌ی درومانی ه‌ه‌یه، به‌شپوه‌یه‌ک که‌ لپی بیزار نابیت، ه‌هر نه‌مه‌ش ه‌انیداه که‌ پاش چهن‌د سالی‌ک جاریکې تر بگه‌ړتیه‌وه دوکانداری، نه‌مجاره‌یان کاره‌کانی له‌چوارچیوه‌ی دوکانیکدا له‌که‌لار په‌ره‌پینده‌دات.

به‌ده‌ر له‌ کاری درومانی له‌مال و دوکاندا، نه‌م ژنه‌ پيشه‌وه‌ره ویستویه‌تی به‌شداریی چالاکیه‌ جوړاو‌جوړه‌کانیش بکات، ه‌هریو‌یه له‌ ژماره‌یه‌ک له‌و پيشانگایانه‌ی که‌ بډ کاری ده‌ستی و درومان له‌ سنوره‌که‌دا کړاونه‌ته‌وه، به‌شداریی کړدوه.

ه‌ه‌روه‌ک به‌رده‌وام بوه له‌ کړدوه‌وه‌ی خول و هاوکارییکړدن ژنان بډ فیږیونی

نه‌م پيشه‌یه، شاره‌کې خوی‌شی له‌ یاد نه‌کړدوه و پاش ه‌اتنی بډ شاری که‌لار، تائینستا ۳ خولی فیږیونی درومانی بډ ژنانی کفری کړدوه‌ته‌وه، ه‌ه‌روه‌ک له‌ که‌لاریش به‌رده‌وام بوه له‌ کړدوه‌وه‌ی خولی هاوشپوه.

وادیاره نه‌م خولانه‌ی (گه‌لاوړې) به‌لای نه‌و ژنانه‌وه که‌ به‌شدارییان تیدا کړدوه، سهرکه‌وتو بوه و نامانجی خوی پیکاه‌وه. نه‌سرین عه‌لی، ۲۹ سال، په‌کېکه له‌وانه‌ی له‌لای (گه‌لاوړې) خولی ببینوه، بډ (نه‌وژین) وتی: «زوړه‌زم له‌کاری به‌رگوریو‌ی بو، بډیه به‌شداریی خولیکم کړد که‌ له‌ ماله‌کې خوی کړدوبویه‌وه و سودیکې باشی لئ ببین، چونکه نه‌و وه‌ک هاوړی بو له‌گه‌لمان دا نه‌ک ماموستا».

(گه‌لاوړې) که‌ ئاور له‌ نه‌زمونې ۳۰ سال کارکړدن ده‌داته‌وه، به‌ ئاسته‌می ده‌زانیت بیتوانایه‌ به‌رده‌وام ببویه نه‌گه‌ر له‌لاین خیزانه‌یه‌وه پالپشینی

یه‌کېم ژن بوم که‌ له‌ کفری خولی فیږیونی درومانم کړدوه‌ته‌وه

نه‌کرایه‌وه.

به‌ تونیک له‌ سوپاسگوزارییه‌وه وتی: «دایک و باوکم زوړ پالپشتم بون، ه‌روه‌ها پاش هاوسه‌رگيریش هاوسه‌ره‌کېم زوړ هاوکار و پالپشتم بوه».

ژنه‌ مریشک فروشه‌کې که‌لاری کوڼ

■ نه‌وژین،

خوشبین جه‌لال - دیمه‌ن ئیسماعیل

له‌ گه‌ره‌کې که‌لاری کوڼ، ژنیک دوکانیکې بجوکی داناوه و تیايدا مریشک ده‌فروشی، په‌مه‌ش ده‌بیته په‌کېم ژن که‌ له‌ قه‌زاکه‌دا نه‌و کاره‌ ده‌کات، باس له‌وه‌ ده‌کات که‌ له‌ ریگه‌ی نه‌م کاره‌یه‌وه بډیوی خیزانه‌که‌یان دابین ده‌کات.

به‌فراو میرزا، ته‌مه‌ن ۴۷ سال، دانیشتوی گه‌ره‌کې که‌لاری کوڼه، ماوه‌ی ۳ ساله‌ دوکانی مریشک فروشی داناوه له‌ ته‌نیشته‌ ماله‌کې خوی دا. بډ (نه‌وژین) باس له‌سهرتاکانی دانانی دوکانه‌کې ده‌کات و ده‌لایت: «پیشتر ه‌زم له‌ دوکانی مریشک فروشتن ه‌ه‌بو، به‌لام به‌ه‌وی نه‌بونی ده‌ستمایه‌ ته‌متوانی دابینیم، به‌دوکانی ورده‌فروشی ده‌ستم پیکرد، له‌ کوژتایی دا توانیم نه‌م دوکانه دابینیم».

دوکانی مریشکفروشیه‌کې (به‌فراو) ۲۵ مه‌تری چوارگوشه‌ جیگه‌یه‌تی، جگه‌ له‌م دوکانه‌ش دوکانیکې ورده‌فروشی ه‌ه‌یه ماوه‌ی ۵ ساله‌ دایناوه «دوکانه‌کې ترم شیرینی و بابته‌ی منالان و خواردنی وشکې تیدایه».

له‌گه‌ل به‌پیکردنی کړپاره‌کان دا به‌رده‌وام بو له‌ گیزانه‌وه و وتی: ه‌زی من دوکانی مریشک بو، بیرم کړدوه‌وه له‌ ته‌نیشته‌ نه‌م دوکانه‌دا به‌شپیکې بکېم به‌

مریشک فروشی و ئیشه‌کانم تیدا نه‌نجام بده‌م.

سه‌بارت به‌ فروشتنی مریشکه‌کان وتی: «زوژنیک یان دو زوژ جارنیک، دو سندوق مریشک ده‌کړم به‌ نرخي کو و پاشان به‌ موشته‌ریه‌کانم ده‌فروشم، ته‌نیا کړی پاک کړدنه‌که وهرده‌گرم». نه‌گه‌رچی له‌دوکانه‌کانی مریشک فروشی به‌ گشتی پاره‌ی قازانچ و پاککړدن به‌جیا وهرده‌گیریت، به‌لام (به‌فراو) باس له‌وه‌ ده‌کات که‌ ته‌نیا پاره‌ی پاککړدنه‌که وهرده‌گړیت و هیچ نرخیک ناخاته سهر مریشکه‌کان.

نه‌و ژنه‌ خاوه‌نی ۹ مناله‌ ۲ کچ و ۷ کوږ، ۵ له‌ کوږه‌کانی خیزاندان، له‌ئینستادا له‌گه‌ل دو کچه‌کې و دو کوږه‌کې و هاوسه‌ره‌کې دا ده‌ژیت، نه‌رکی به‌خوړکړدن خیزانه‌کې له‌سهر شانه.

نه‌حمده‌ مه‌مود، ۲۳ سال، کوږی (به‌فراو) خویندکاری زانکوی گه‌رمیانه، بډ (نه‌وژین) وتی: «هاوکاری باشی دایکم ده‌کېم، ه‌هرکاتیک مه‌جالی نه‌بیت من یارمه‌تی دایکم ده‌دم له‌ راپه‌پاندنی کاره‌کانی دا».

نه‌م کاره‌ی نه‌و ژنه‌ ده‌ستی داوه‌تی، له‌لاین دانیشتوانی گه‌ره‌که‌که‌وه پیشوازیه‌کی دلخوشکه‌رانه‌ی لیکراوه.

ژینو محمه‌د، ۲۹ سال، سهردانیکه‌ریکی به‌رده‌وامی دوکانه‌کې (به‌فراو) بډ (نه‌وژین) وتی: «ه‌هرکات مریشکم بویت بډ لای داده‌ به‌فراو دیم و بډ

سهرتا به‌دوکانی ورده‌فروشی ده‌ستم پیکرد

شویننی تر نارپوم».

وتیشی: داده‌ به‌فراو ژنیکې به‌ ه‌یزه و توانای نه‌نجامدانی زوړ کاری ه‌ه‌یه.

که‌لاری کوڼ که‌ دیرینترین گه‌ره‌کې قه‌زای که‌لاره و له‌ دیوی خوړناوای شاره‌کېه، نژیکه‌ی ۵ ه‌ه‌زار که‌س تیايدا نيشته‌جیبه، نه‌مه‌ش وایکړدوه وه‌ک ه‌هر گه‌ره‌کېکی تری قه‌ره‌باله‌غ، زوړ دوکان و شوینکاری تیدابیت و گونجاو بیت بډ نه‌نجامدانی پروژه‌ی تر. (به‌فراو) له‌مباریه‌وه نه‌یشاردوه که‌ به‌ه‌وی نه‌و پیشوازیه‌ باشی له‌ دوکانه‌کانی کراوه، ده‌یویت کاره‌کانی زیاتر و به‌ره‌وپیشه‌وه‌تر بیات.

وتی: «ده‌مه‌ویت له‌داهاتودا دوکانیکې گه‌وره‌تر یان مارکیتیکې فراوانتر بکېمه‌وه و ئیشه‌کانمی تیايدا نه‌نجام بده‌م، به‌لام له‌ئینستادا نه‌و توانایه‌م نیه».

